

In bile drage so sestré,
Ki tuje jim bilò gorjé! —

Sedaj jaz vendar nisem sam, ki se borim,
Ki tu v samoti pozabljen za narod svoj
trpim. —

Mogoče brat, ki je le vzore si gojil,
Ki srce je, kot jaz, si z upi sladkimi pojl,
Takisto čuti zdaj in misli, da je sam!
On hrepeni po istem zmotu svetem,
Ki svet jedin i meni je.
Mladostnih nad, ki jih gojil je v srcu vnetem,
Ovarale takisto so ga morebiti vse! —

Iz misli te se spet rodi pomlad brsteča,
Srcé mi pomladi se, nova sreča
Cveté mi v prsih, ki nosile prej so le gorjé!
Kako mi raste moč, poprej veneča,
Kako mi spet kipi srcé,
Iznova mlade si goji željé!
Užiga znova plamen se krepostni.
Oko v mladostnem ognju mi žari,
In zopet upov sto srcé goji! —
Tako spomin me na današnji dan
Omlajal bo, krepil mi moč,
In v srce omlajeno vlival nov pogum
In čistil bo mi vzore, bistril um,
Netil mi v srcu čustva sveta,
Ki zdaj gojim v mladostnem ognju jih zvestó.

Neznaten je in majhen ta naš zbor,
A vsako srce sveti svoj goji nam vzor!
Ta vzor nam je naš borni rod,
Njegova sreča nam je znoter!

Oj, narod moj bo vstal krepak,
Iz praha bo rod bedni vzrastel jak,
Že v duhu zrem, kako mu raste moč,
Ko združen pod trobojno mu zastavo
Pogumno stopa v sveti boj.
In narod moj je prost! —
Kot cvetko nežno si goji vrtnar ljubeče,
Priliva ji, da srcece drobnó
Ne vsahne ji, tako i mi ljubó
Gojiti hočemo mladino narodu skrbnó.
Iz te mladine vzraste rod krepkejši,
Glej, nova doba, časi veselejši in srečnejši
Zdaj mojemu naródu zacvetó!

A ne samo za narod svoj in jezik sveti
Mladino nežno hočemo razvneti,
Mi svoji Avstriji smo zvesti siní,
Nam oče vsem je svetli car,
Naródom zvestim blag vladar!
Zato ljubezen domovinsko hočemo buditi,
V ljubezni domovinski Avstriji vzgojiti.
Le krepke, zveste sine,
Branitelje nam mile domovine.
Narodom svojim On je oče, ne vladar,
Takisto šoli oče je ljubeč vsekdár!
Zato njegova naj zastava slavna
I nam zastava sveta bo!
V okrilju njenem bratje, sestre si bodimo
In večno ji zvestobo prisezimo
In družno v bratski slogi
Besede svete ponovimo vsi:
Vse za dom in za cesarja
Za cesarja blago — kri!

Šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva v Ljubljani.

Ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ v proslavo in
spomin na plodonosno 50 letno vladanje Njih Veličanstva cesarja
Franca Jožefa I.

(Poročal pri IX. Zavezini skupščini v Celji dne 4. vel. srpana t. l. Jakob Dimnik,
učitelj v Ljubljani).

Slavni zbor!

Prežalostna resnica je, da naš stan navzlic temu, da stojimo že
na koncu razsvetljenega 19. stoletja, ne uživa še tiste veljave
in ugleda, ki mu gre po vsej pravici. Res je sicer, da je slo-
vensko učiteljstvo v svoji „Zavezi“ in v svojih društvih že mnogo

storilo za svoj ugled, vendar vse naše prizadevanje ne bo imelo poprej zaželenega uspeha, dokler ne bomo imeli vsaj tolikih plač, kakoršne uživajo državni uradniki zadnjih dveh, oziroma treh činovnih razredov. Pri nas je še vedno v veliki veljavi pregovor, da „človek toliko velja, kar plača“ in tudi besede našega pesnika, da „le petica dá ime sloveče“, imajo še vedno prav velik pomen.

Naše slabo gmotno stanje je tedaj prvi vzrok, da nas današnji svet — tudi, če je prepričan, da storimo svojo dolžnost ter koristimo narodu in domovini svoji — tako rad in po krivici gleda preko ramen. Ne smemo se pa plašiti teh prezirljivih pogledov, ampak združeni v naši „Zavezi“ trkajmo na merodajnih mestih toliko časa, da se nam ugodno reši to naše vitalno vprašanje.

Rešilo se nam pa bo naše gmotno vprašanje tem preje, čim bolj se bomo zavedali dolžnostij svojega stanu — ne samo v šoli, ampak tudi zunaj šole, in po pravici lahko trdim, da so dolžnosti zavednega in naprednega učitelja dandanes zunaj šole mnogo večje in težje, kakor v šoli. Žal, da imamo še precej takih tovarišev med sabo, ki še vedno mislijo, da je delovanje učiteljevo omejeno le med štirimi stenami, a zunaj šole se jim pa ni treba brigati ne za šolo in ne za naš stan, ampak jedino le za lastni „ego“ —.

Koliko jih je še med nami, ki so še vedno mnjenja, da so naša društva nekaka „nebodijhtreba“ in ne samo, da niso njih udje, ampak še celo ovirajo njih razvoj, kjer le in kakor le morejo!

Ker sem že pri tem, bodi mi dovoljeno, da povem še par drugih vzrokov, vsled katerih trpi naš ugled tudi več ali manj. Vsak človek ima svoje slabosti; nihče ni brez njih, tudi učitelj ne. Da pa povzdignemo ugled stanu, moramo pred svetom in med sabo slabosti svojih tovarišev prikrivati, kakor le moremo in znamo. Sklenimo danes, da se bomo v bodoče trdno držali po tem pravilu ter imeli vedno pred očmi stvar t. j. ugled našega stanu, ogibali se pa vedno in povsodi osebnosti. Če nam je bilo treba kdaj sloge in medsebojnega spoštovanja, nam ga je treba posebno dandanes, ko nasprotniki naši komaj čakajo, da bi nas razdružili ter dobili potem poveljstvo nad šolo in učiteljstvom v svoje roke.

Več ali manj pa trpi naš ugled tudi zaradi tega, ker smo čestokrat prepohlevni in preponižni. Ponižnost je sicer lepa čednost, to pa le do gotove meje. Če se pa kdo kakemu drugemu stanu na ljubo ponižuje, temu manjka stanovske zavednosti, ker s takim postopanjem ne ponižuje le sebe, ampak tudi naš stan. Pred Bogom so vsi stanovi jednaki, in zato ne najdem vzroka, da bi dajali kakemu drugemu stanu prednost pred našim stanom. Vendar stan kot tak pa ne povzdigne človeka, ampak človek mora povzdigniti stan. „Nicht der Stand ehrt den Menschen, sondern der Mensch muss den Stand ehren“ — pravi

nemški pisatelj. Če pa gre učitelj rajši v družbo neučiteljev, kakor pa v družbo svojih tovarišev, s tem kaže, da se sramuje svojega stanu. Naravnost poniževalno za naš stan je tudi, če zahaja učitelj v družbo preprostih kmetских fantov ter se brati ž njimi. Našemu stanu tudi ni v čast, če opravlja učitelj službo mežnarja in ministranta. Znan mi je namreč slučaj, ko je šel učitelj s kaplanom v bližnjo podružnično cerkev, tamkaj lepo oblekel g. kaplana v mašno obleko, vzel mašne bukve, pozvončkal ter stregel pri maši. Seveda, ga je potem dotični g. kaplan povabil tudi na kozarec vina!! S takim postopanjem pač ni kazal svoje pohlevnosti in pobožnosti, ampak je naravnost poniževal stan učiteljski.

To bi bile torej nekatere rane na našem učiteljskem telesu, ki izpodjedajo in uničujejo veljavo in ugled našega važnega stanu. Skrb „Zavezi“ bodi, da jih leči in zdravi, kakor vé in zna — če ne drugače, tudi z najradikalnejšimi sredstvi.

Po tem uvodu, ki se mi je zdel neobhodno potreben, preidem šele k pravemu predmetu — k šolskemu muzeju.

Delovanje naše za ugled in veljavo našega stanu ne sme biti torej — kakor sem omenil zgoraj — omejeno jedino le med štirimi stenami, ampak sveta dolžnost slehrnega izmed nas bodi, da dela po svojih močeh tudi zunaj šole za šolo in stan. Hvala Bogu, med člani naše „Zaveze“ je ogromno število vrlih mož in zavednih tovarišic, ki ne zamude nobene prilike, ki se ne plašijo ne truda ne znoja ter ves svoj prosti čas vporabljajo v to, da s svojim delovanjem koristijo šoli, našemu stanu in našemu narodu.

Marsikdo mora trpeti, seveda, v boju za naš ugled in naše pravice še celo preziranje in gmotno škodo, češ, učitelj delaj in trpi, o ugledu in pravicah svojih pa molči!

Kakor sem že rekel, je med slovenskim učiteljstvom mnogo delavnih članov, ki so že mnogo storili v korist našemu stanu, pa smo zopet preponižni ali pa premalobrižni, ker delamo premalo reklame za svoje delo, ki leži razkosano po raznih krajih naše domovine, vsled česar naš narod ne dobi prilike, da bi videl, kaj vse stori, premore in zna slovenski učitelj. Zberimo torej delo svojega uma in svojih rok, ki je izvršimo izven šolskega časa, v šolskem muzeji slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, da pokažemo narodu in tudi nasprotnikom svojim, kaj vse storimo slovenski učitelji za razvoj ljudskega šolstva in ugled našega stanu. Prav lep čas in ugodna prilika se nam pa nudi za to delo prihodnje leto, ko bode praznoval naš presvetli cesar in vladar 50letnico Svojega plodonosnega vladanja. V trajen spomin na to srečno leto in v znak udanosti slovenskega učiteljstva do presvetlega vladarja in Njegove hiše, zbe-

rimo do prihodnjega leta vse, kar je storilo slovensko učiteljstvo za časa vladanja Nj. Veličanstva, cesarja Franca Jožefa I. v blagor ljudske šole in našega stanu. Združimo vse svoje sile, da otvorimo slovenski in istrsko-hrvatski učitelji v trajen spomin na cesarjevo 50letnico prihodnje leto v središču Slovenije — v beli Ljubljani — šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, združenega v „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“, v kojem bodi razstavljeno delovanje naše v prid šole in našega stanu.

Kaj pa so šolski muzeji?

Šolski muzeji so nekake permanentne šolske razstave. Tak muzej so otvorili naši severni tovariši s Češke, Morave in Šlezije ob priliki češkoslovanske razstave v Pragi l. 1895. Češko učiteljstvo je napredno učiteljstvo, katero uporabi vsako priliko, da koristi sebi in narodu svojemu. Da se pa povzdigne blagostanje naroda, v to so prvi pogoj dobro urejene šole. Da se pa ta namen doseže, mora dobiti učiteljstvo priliko, da se naobrazuje ter razširja svoje znanje. Prav izvrstna sredstva v ta namen so pa šolske izložbe in še boljša pa šolski muzeji. Stalnih šolskih izložb imamo več po Avstriji. Mesto Brno ima n. pr. lastno šolsko izložbo. Tudi v Ljubljani imamo že nekako stalno razstavo, ki je pa omejena samo na učila ter je združena z učili I. mestne šole; ustanovilo jo je vodstvo tega zavoda l. 1892. ter dobiva od mesta vsako leto 50 gld. subvencije. Žal, da bode morala zaradi pomanjkanja prostorov v šolske namene bržkone prihodnje leto prenehati.

Najstarejša stalna razstava slovenska je ona v Krškem, koja je ustanovilo „Pedagogičsko društvo“. Ta razstava je pa bolj lokalnega pomena, ker leži Krško preveč ob periferiji Slovenije. Če se ne motim, imajo tudi v Gradcu na ondodnem učiteljišču svojo stalno razstavo.

Začasnih šolskih razstav so pa razna učiteljska društva ob priliki glavnih skupščin že več priredila. Šlezijsko učiteljstvo je priredilo l. 1896. povodom praznovanja 25letnice tamošnjega deželnega učiteljskega društva krasno šolsko razstavo, ki je bila v čast in ponos šlezijskemu učiteljstvu. Ko je naša „Zaveza“ l. 1893. zborovala v Mariboru, smo videli na ondodnem učiteljišču izvrstno urejeno šolsko razstavo, ki je delala čast nje prireditelju g. ravnatelju Schreinerju in sploh spodnještajerskemu učiteljstvu. Pred tremi leti je priredilo tudi vodstvo učiteljišča v Gorici ob sklepu šolskega leta prav lepo razstavo.

Večjega pomena, kakor začasne, so pa permanentne šolske razstave in posebno pa še šolski muzeji. Poleg češkega šolskega muzeja v Pragi mi je znan tudi šolski muzej srbskega učiteljstva v Belemgradu. Ustanovilo ga je srbsko učiteljsko društvo „Učiteljsko

udruženje“ v spomin dobrotnika srbskega učiteljstva Jovana Gavrilovića, ki je podaril za vdove in sirote srbskih učiteljev 250.000 dinarov. V tem muzeji zbirajo srbski učitelji: 1.) Učila, ki so danes v rabi v srbskih šolah in v šolah drugih naprednih narodov ter učila, ki so se rabila v prejšnjih časih. — 2.) Učila, ki so jih izumili in naredili srbski učitelji. — 3.) Slike, načrte in modele šolskih poslopij, dvorišč, šolskih vrtov, današnje in stareje, srbske in drugih narodov. — 4.) Šolske potrebščine za pisanje, risanje i. t. d. — 5.) Šolarske izdelke iz pisanja, risanja, deških in dekljskih ročnih del, posebno takih, ki kažejo kak izreden uspeh. — 6.) Šolarske igrače in različne pripomočke za izvajanje telovadnih iger in sicer kupljene in take, ki jih otroci izdelajo sami. — 7.) Šolske knjige, pedagoška dela in pomožne knjige, domače in drugih naprednih narodov. — 8.) Zapiske glede historijskega razvoja srbskih šol, ki se nahajajo v starih šolskih zapisnikih in v arhivih. — 9.) Opise, slike in črteže raznih sedanjih in starejih šolskih običajev. — 10.) Kronika najvažnejših dogodkov glede šole in učiteljstva. — 11.) Posebna knjiga, v koji se zabilježuje, kar je storilo srbsko učiteljstvo izven šolske dolžnosti na književnem in kulturnem polju.

Tako je urejen šolski muzej srbskega učiteljstva v Belemgradu. Hrvatski učitelji sicer še nimajo svojega muzeja, pa se že pridno ukvarjajo z načrtom, kako bi čimpreje prišli do njega.

Pa tudi učiteljstvo raznih drugih narodov ima že svoje šolske muzeje. Švicarsko učiteljstvo si je n. pr. l. 1875. ustanovilo v Curihu, rojstnem kraju Pestalozzija, tudi tak šolski muzej ter ga krstilo „Pestalozzianeum“. Kako iz malega raste veliko, nam kaže posebno ta muzej. S početka je imel le nekaj šolskih listov naročenih, pa se je množil tako hitro, da je imel l. 1892. že 7500 dokumentov, ki se tičejo uprave in zakonodajstva švicarskega in 1800 komadov inozemskega šolstva ter 700 komadov izveštij različnih društev. Knjižnica je štela in sicer a) občna knjižnica 2400 zvezkov; b) ped. knjižnica 4200 zvezkov; c) zbirka poučnih knjig 3200 zvezkov izza časa pred l. 1860. in 2700 zvezkov po l. 1860.; d) zbirka mladinskih spisov 1200 zvezkov; e) Pestalozzijeva soba 1000 komadov rokopisov ter 1350 knjig in brošur o Pestalozziju.

Uprava „Pestalozzianeum“ je poverjena posebni komisiji. Ta komisija izbere izmed sebe ožji odbor (direkcijo), ki ima neposredno nadzorstvo nad zavodom. Književno osrednje glasilo „Pestalozzianeum“ je bilo sprva (1880—90) „Schweizer Schularchiv“, od te dobe do danes je pa „Schweizer Lehrerzeitung“. Komisija Pestalozzijeve sobe izdaje od l. 1880. „Pestalozzi-Blätter“. Res, iz malega zrna je izrastlo debelo deblo!

In če je bilo mogoče učiteljstvu drugih narodov toliko storiti za ugled šole in učiteljstva, sem prepričan, da nekaj tega storimo tudi slovenski učitelji lahko, samo nekoliko dobrega namena, resne volje in vstrajnosti je treba k takemu podjetju.

Ne trdim pa, da bi morali mi uredbo raznih šolskih muzejev posnemati v vseh točkah. Prikrojimo si slovenski šolski muzej našim razmeram primerno. Le začetki je treba in potem se bode stvar če bode stala na dobri podstavi, sama razvijala ter delala čast naši „Zavezi“ in vsemu slovenskemu in istrsko-hrvatskemu učiteljstvu.

V naslednjem bom narisal nekaj načrt, kako bodi osnovan šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, t. j.: ljudskih, vadniških in meščanskih učiteljev, srednješolskih profesorjev in šolskih nadzornikov.

Ta obsegaj te-le oddelke:

I. Pedagogiško literarni proizvodi slovenskega učiteljstva:)*

1. Dela in razprave o pedagogiki: a) Občno vzgojeslovje; b) Dušeslovje; c) Zgodovina vzgojeslovja; d) Šolsko zakonodajstvo in d) Šolsko zdravstvo.

2. Dela in razprave o didaktiki: a) Občno ukoslovje; b) Podrobno (specijelno) ukoslovje; c) Nazorni nauk, čitanje, računstvo, realije.

3. Učne in pomožne knjige: Abecedniki; Berila; knjige za zemljepis in zgodovino, za prirodoznanstvo in prirodozlovje, za risanje in pisanje, za deška in dekliška ročna dela.

4. Mladinski spisi: Teoretiški del o mladinskih spisih, o knjižnicah za mladino in o ljudskih (narodnih) knjižnicah, potem pravi mladinski spisi in sicer zabavni in poučljivi.

5. Perijodični spisi: Strokovni listi, učiteljski koledarji, šematizmi in ročni katalogi.

6. Godba in petje: Pesmarice, pevske šole, šolske, narodne in cerkvene skladbe.

II. Leposlovni in drugi proizvodi slovenskega učiteljstva.

III. Metodiško-tehnični proizvodi slovenskega učiteljstva.

1. Učila za otroške vrtce: Predmeti (modeli) in podobe za nazorni nauk, pletarska dela, izšivalna dela, omarice (stolpi) za stavljenje, modelirska dela, igre in igrače.

2. Učila za prvi razred: Podobe in predmeti za nazorni nauk, čitalni in računski stroji, table, pisalno orodje in zvezki za I. razred.

*) Naslovi člankov in spisov, ki so objavljeni po raznih časopisih, pa niso izšli v posebnih odtiskih, se bodo zapisovali v posebni knjigi s pisateljevim imenom, virom, kje so bili natisnjeni in letnico, kdaj so bili objavljeni.

3. Učila za srednjo stopinjo: Predmeti in podobe za nazorni nauk, čitalni stroji, nazorni pripomočki za domoznanstvo, učila za risanje in lepomis.

4. Učila za višjo stopinjo (meščanske šole): Modeli in podobe za nazorni nauk, aparati, oprave, predloge, karte, načrti, tabele, table, stojala itd. za računstvo, pisanje, zemljepis, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoslovje, kemijo, telovadbo, godbo, deška in dekliška ročna dela.

5. Učila za nadaljevalne tečaje, za obrtne šole, obrtne nadaljevalnice in obrtne strokovne šole: Modeli in podobe za nazorni nauk, predloge, zbirke vzorcev itd.

6. Učila za učiteljišča: Predmeti in podobe za nazorni nauk, aparati, karte, podobe za psihologijo, geografijo, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoslovje, kemijo, kmetijstvo, ročna dela za kandidate in kandidatkinje.

IV. Vzorni šolarski izdelki.

V. Učne knjige, ki so se rabile po slovenskih šolah.

VI. Učne knjige, ki se dandanes rabijo po slovenskih šolah.

VII. Učila, šolske in pomožne knjige, mladinski spisi in šolske potreščine, ki jih razstavijo trgovci in obrtniki.

VIII. Telovadno orodje in igrače, kupljene in narejene.

IX. Šolske klopi in drugo šolsko orodje, ki je razstavijo razni trgovci in rokodelci.

X. Slike, načrti in modeli šolskih poslopij, dvorišč in vrtov.

XI. Kronika najvažnejših dogodkov gledé na slovensko učiteljstvo in šole.

XII. Spominska knjiga, v katero se zabeležujejo važnejši dogodki in delovanje „Zaveze“ in drugih slovenskih učiteljskih društev.

Tako nekako bodi torej urejen šolski muzej slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva. V ta namen nam je pa treba denarja in zopet denarja. To je torej jedna izmed važnejših točk pri rešitvi tega vprašanja. Lepo bi pa bilo od nas, če glede dobave gmotne podpore sami pokažemo dobro voljo, in vsako k „Zavezi“ pripadajoče društvo bi moralo nekaj prispevati za naš muzej. Pa to bi bilo še vse premalo. Zato bi se moral obrniti direktorij za podporo do občinskega sveta ljubljanskega in do deželnih zborov v Ljubljani, Gradcu, Gorici in v Poreču. In kakor podpira šolski muzej srbskih učiteljev naučno ministerstvo, se obrnemo lahko tudi mi na vis. c. kr. naučno ministerstvo za redno letno podporo. Preskrbeti bi bilo muzeju tudi zanesljivo vodstvo, koje bi bilo sestavljeno iz jednega častnega predsednika, dveh predsednikov, dveh podpredsednikov, tajnika in blagajnika, dveh namestnikov in jednega pokrovitelja. Vsak oddelek muzeja bi

moral imeti zopet svojega oskrbnika. Oskrbniki bi bili ljudski, vadniški, (meščanski) in glavni učitelji (učiteljice) v Ljubljani ali iz bližnje okolice.

Za predsedniška mesta se bo treba ozirati poleg t. č. predsednika „Zaveze“ tudi na t. č. deželne šolske nadzornike, ravnatelje učiteljskih in župana ljubljanskega.

V dosego tega predlagam te-le resolucije:

1. „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ ustanovi v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani šolski muzej slovenskega učiteljstva ter ga slovesno otvori leta 1898. ob priliki X. glavne skupščine, ki se ima vršiti v Ljubljani.

2. Slavni direktorij „Zaveze“ se obrni z okrožnico do vseh okrajnih učiteljskih društev, da bi blagovolila prispevati prvo leto po 10 gld., vsako nadaljno leto pa po 5 gld. za šolski muzej in sicer toliko časa, dokler bo muzej potreboval te podpore.

3. Slavni direktorij se obrni s prošnjo za podporo na slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane, na deželne zборе v Ljubljani, Gradcu, Gorici in Poreču in na vis. c. kr. naučno ministerstvo.

4. Direktorij „Zaveze“ se pooblašča, da v sporazumljenju današnjega poročevalca poišče potrebne prostore za šolski muzej v Ljubljani ter imenuje potrebno število članov v vodstvo šolskega muzeja.

5. Slavnemu direktoriju se naroča, da sestavi v sporazumljenju današnjega poročevalca potrebna navodila, pod kakimi pogoji naj se pošiljajo razne pošiljatve za šolski muzej v Ljubljani ter imenuje začasni osnovalni odbor.

Predno pa zaključim svoje poročilo, preidem zopet na uvod, v kojem sem omenjal nekaj napak in ran na našem telesu. Lepše pa gotovo ne bomo mogli okrasiti „šolskega muzeja slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva“, če si poleg stvari, ki jih bomo razstavili v našem muzeji, razstavimo in ucepimo v srcih svojih stanovsko zavednost in stanovski ponos, da storimo torej vse, karkoli bi utegnilo povzdigniti naš stan. Prizadevajmo si opustiti vsako napako, ki škoduje ugledu našega stanu. Stanovska zavest in ponos prešinajta sleharnega izmed nas, potem smemo prepričani biti, da bo lepo uspeval naš muzej, ki bodi čast in ponos slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva ter prekrasen spomenik na 50letnico Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., čegar geslo: „Virus unitis!“ bodi tudi naše geslo! V to pomozi Bog!*)

*) Poročilo in vse resolucije so bile vsprejete jednoglasno in neizpremenjene.
Uredništvo.